

ÎN C H E I E R E

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Cooperativa de producție „Auto-Rapid”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule împotriva Cooperativei de producție „Auto-Rapid”, intervenienți accesorii Valeriu Cuzmenco, Andrei Chiriac și Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Cooperativa de producție „Auto-Rapid” și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 09 iunie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 19 decembrie 2014, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a depus cerere de chemare în judecată împotriva CP „Auto-Rapid”, intervenienți accesorii Valeriu Cuzmenco, Andrei Chiriac cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 02 noiembrie 2012, s-a produs un accident rutier, în urma căruia a fost deteriorat autovehiculul de model Toyota Hilux, cu nr. de înmatriculare HN AY 094, ce aparține lui Igor Șerban.

Menționează că, conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI 01885953, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Valeriu Cuzmenco, conducătorul autovehiculului de model Mercedes 313 CDI, cu nr. de înmatriculare C MP 867, posesorul căruia este CP „Auto-Rapid”.

Susține că, Igor Șerban a depus o cerere la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare, deoarece persoana vinovată în producerea accidentului nu deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă.

Afirmă că, la data de 05 septembrie 2013, a achitat lui Igor Șerban din mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii suma de 16 489,16 lei, cu

titlu de despăgubire de asigurare pentru daunele cauzate autovehiculului de model Toyota Hilux în urma producerii accidentului rutier.

Relevă că, la momentul producerii accidentului, persoana recunoscută vinovată, Valeriu Cuzmenco activa în calitate de șofer în cadrul CP „Auto-Rapid” și deservea ruta nr. 166.

Astfel, invocă că, la data de 02 octombrie 2013, a expediat în adresa pârâtei o cerere prealabilă, prin care a solicitat restituirea în mod benevol a despăgubirii de asigurare achitată, însă aceasta nu a fost executată.

Solicită încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a sumei de 16 489,16 și a cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat în sumă de 494,67 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 12 martie 2015 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu CIA „Asito” SA.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016 a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasată din contul CP „Auto-Rapid” în beneficiul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule suma de 16 489,16 și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 494,67 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

Prima instanță, ajungând la această concluzie, a constatat că, la data de 02 noiembrie 2012, în mun. Chișinău s-a produs accidentul rutier, în urma căruia a fost deteriorat autovehiculul de model Toyota Hilux, cu nr. de înmatriculare HN AY 094, ce aparține lui Igor Șerban, iar conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 01885953, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Valeriu Cuzmenco, conducătorul autovehiculului de model Mercedes 313 CDI, cu nr. de înmatriculare C MP 867, care se află în posesia și folosința CP „Auto-Rapid”, fără a fi încheiat un contract de asigurare individual.

Totodată, prima instanță a constatat că, conform actului de stabilire a despăgubirii din 04 septembrie 2013, întocmit de către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în baza cererii lui Igor Șerban, suma despăgubirii propusă spre achitare constituie 16 489,16 lei.

Astfel, având în vedere faptul că, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Valeriu Cuzmenco, conducătorul autovehiculului de model Mercedes 313 CDI, cu nr. de înmatriculare C MP 867, care era deținut în posesia și folosința CP „Auto-Rapid”, prima instanță a concluzionat că, suma de 16 489,16 lei urmează a fi încasată în mod forțat de la CP „Auto-Rapid”, făcând trimitere la prevederile art. art. 20 alin. (5), 33 alin. (1), (3), (8) ale Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și ale art. 1410 alin. (1), (2) și art. 1403 alin. (1) din Codul civil.

Prima instanță, micșorând cuantumul cheltuielilor de asistență juridică, și-a argumentat concluzia prin faptul că, suma solicitată în mărime de 4 000 lei este exagerată în raport cu complexitatea dosarului, iar suma de 3 000 lei este una reală, necesară și rezonabilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 a fost respins apelul declarat de către CP „Auto-Rapid” și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 14 decembrie 2016, CP „Auto-Rapid” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece au fost interpretate eronat normele de drept material și procedural și, anume, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, precum și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și, anume, art. 17 din Legea cu privire la asigurări, art. art. 4, 7, 10, 15, 20 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto și art. 1313 și 1315 din Codul civil.

Menționează că, instanța de apel și-a întemeiat decizia în baza art. 8 din Legea nr. 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, în redacția nouă, modificările în vigoare din 20 iulie 2012, 15 august 2014 și 05 februarie 2016, pe când contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, în baza căruia a fost emisă polița de asigurare AA nr. 0439891 din 14 iulie 2012, a fost încheiat între asigurător, CIA „Asito” SA și proprietarul autovehiculului, posesor în sensul Legii enunțate, care a fost implicat în accidentul rutier, Mihail Jdanov, la 14 iulie 2012, în condițiile legii vechi, care, conform art. 8 alin. (2) lit. b), admitea la utilizarea autovehiculului a unui număr nelimitat de persoane, fapt confirmat prin polița de asigurare, anexată la dosar.

Astfel, consideră că, concluzia instanțelor de judecată precum că, contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto din 14 iulie 2012, încheiat între CIA „Asito” SA și Mihail Jdanov, valabil la momentul producerii accidentului rutier, nu acoperă riscul utilizatorului Valeriu Cuzmenco, angajat al CP „Auto-Rapid”, este una greșită, neîntemeiată și ilegală, bazată pe interpretarea eronată a normei citate. Or, conform art. 7 alin. (1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, nr. 414 în redacția anului 2006, în cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, cazul asigurat este accidentul produs de un autovehicul, al cărui posesor a îndeplinit obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, cu cauzarea de prejudicii, iar conform art. 17 alin. (2) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, asigurătorul nu este în drept să nu plătească despăgubirea de asigurare în cadrul asigurării de răspundere civilă. În asigurarea de răspundere civilă, asigurătorul are dreptul, în cazurile prevăzute la alin. (1), la acțiune de regres față de persoana răspunzătoare de cauzarea prejudiciului.

Invocă că, instanțele de judecată, la examinarea cauzei, nu au constatat în baza cărui temei juridic asigurătorul a refuzat achitarea despăgubirii de asigurare în condițiile valabilității contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, încheiat între CIA „Asito” SA și Mihail Jdanov la 14 iulie 2012, precum și temeiul juridic de achitare de către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a unui risc asigurat. Or, Mihail Jdanov, proprietarul autovehiculului implicat în accidentul rutier, deținea polița de asigurare de răspundere civilă auto, valabilă la data producerii accidentului, care expres prevede că, acest automobilul poate fi utilizat de un număr nelimitat de persoane, adică riscul acestor persoane, inclusiv al lui Valeriu Cuzmenco, utilizatorul

autovehiculului la momentul producerii accidentului rutier, este acoperit de contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto din 14 iulie 2012.

Susține că, la materialele dosarului lipsesc careva probe, ce ar confirma că contractul enunțat a încetat, a fost reziliat sau declarat nul.

Relevă că, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a achitat un risc asigurat, însă obligația de despăgubire îi revine asigurătorului, CIA „Asito” SA, conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, nr. 414 în redacția anului 2006.

Mai invocă că, instanțele de judecată eronat au interpretat și prevederile art. 33 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, în redacția anului 2006, deoarece în speță, proprietarul și posesorul autovehiculului, Mihail Jdanov a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și a încheiat cu CIA „Asito” SA contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto la 14 iulie 2012.

Consideră că, conform art. 33 alin. (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, nr. 414 în redacția anului 2006, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, pentru a recupera sumele cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, urmează să înainteze în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu și, anume, față de Valeriu Cuzmenco și CIA „Asito” SA, iar CP „Auto-Rapid” figurează greșit în calitate de pârât pe această cauză.

Prin referința depusă la data de 03 februarie 2017 Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei ilegale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către CP „Auto-Rapid” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către CP „Auto-Rapid”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul CP „Auto-Rapid” ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,
d i s p u n e:

Recursul declarat de către Cooperativa de producție „Auto-Rapid” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic